IRAN-INDONESIA
Joint Committee of Commerce

بررسی مشروعیت عمومی جنگ آمریکا
و اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران در افکار عمومی اندونزی

گردآوری و تنظیم:

کمیته مشترک بازرگانی ایران و اندونزی

(بهار 1405)

مقدمه:

این گزارش تحلیلی بر پایه یافته‌های یک نظرسنجی ملی در اندونزی (بزرگترین کشور جهان اسلام)، که در بازه زمانی ۱۲ تا ۳۱ مارس ۲۰۲۶ انجام شده، به بررسی میزان مشروعیت عمومی جنگ آمریکا و اسرائیل علیه جمهوری اسلامی ایران از منظر افکار عمومی این کشور می‌پردازد.

هدف اصلی این مطالعه، ارزیابی نحوه ادراک، قضاوت و واکنش جامعه اندونزی نسبت به این منازعه و پیامدهای آن در حوزه نگرش‌های سیاسی و اجتماعی است.

سنجش مشروعیت:

در این پژوهش، «مشروعیت عمومی جنگ» بر اساس سه بُعد کلیدی مورد سنجش قرار گرفته است:

۱ .میزان حمایت عمومی از اصل وقوع جنگ
۲ .میزان پذیرش دلایل و توجیهات ارائه‌شده برای آغاز جنگ
۳ .سطح حمایت از سیاست‌های دولت اندونزی در قبال این منازعه

این رویکرد چند بعدی، امکان تحلیل دقیق‌تر از ابعاد مختلف مشروعیت را فراهم می‌سازد و صرفاً به موافقت یا مخالفت کلی محدود نمی‌شود.

وضعیت کلی افکار عمومی:

یافته‌های نظرسنجی نشان می‌دهد که افکار عمومی اندونزی به‌طور قاطع با این جنگ مخالف است و آن را فاقد مشروعیت تلقی می‌کند.

- حدود ۸۳.۱ درصد از پاسخ‌دهندگان، مخالفت یا مخالفت شدید خود را با حمله آمریکا–اسرائیل به ایران اعلام کرده‌اند.
- در مقابل، تنها ۴.۹ درصد از افراد از این اقدام حمایت کرده‌اند.

علاوه بر این، داده‌ها حاکی از آن است که تمایل به دفاع فعال از این جنگ نیز در سطح بسیار پایینی قرار دارد:

- ۶۸.۸۰ درصد از افراد حاضر نیستند دیگران را متقاعد کنند که آمریکا و اسرائیل در موضعی موجه قرار دارند.
- ۷۴.۴۰ درصد نیز تمایلی به مشارکت حتی در قالب کمک‌های بشردوستانه یا پزشکی به نیروهای درگیر در این جنگ ندارند.

این نتایج نشان‌دهنده شکاف عمیق میان سیاست‌های جنگی و پذیرش اجتماعی آن در جامعه اندونزی است.

رد گسترده توجیهات جنگ:

بخش مهمی از این مطالعه به ارزیابی میزان پذیرش دلایل مطرح‌شده برای آغاز جنگ اختصاص یافته است. نتایج نشان می‌دهد که اکثریت جامعه اندونزی این توجیهات را نیز رد می‌کند:

- ۵۹.۴۰ درصد ادعای اجتناب‌ناپذیر بودن جنگ به دلیل تهدید هسته‌ای ایران را نمی‌پذیرند.
- ۶۶.۴۰ درصد باور ندارند که دولت ایران مسئول کشتار گسترده شهروندان خود بوده است.
- ۵۵.۳۰ درصد نیز اقدام به ترور رهبران ایران را غیرقابل توجیه می‌دانند.

در مجموع، نه‌تنها اصل جنگ، بلکه روایت‌ها و چارچوب‌های توجیهی آن نیز در افکار عمومی اندونزی از مقبولیت برخوردار نیست. این امر بیانگر نوعی بی‌اعتمادی نسبت به روایت‌های رسمی و رسانه‌ای مرتبط با این جنگ است.

ارزیابی سیاست‌های دولت اندونزی:

نگرش افکار عمومی نسبت به سیاست‌های دولت اندونزی در قبال این بحران نیز عمدتاً انتقادی ارزیابی می‌شود:

- ۵۰.۹۰ درصد از مردم با عضویت اندونزی در ساختار موسوم به «Board of Peace» مخالفت کرده‌اند.
- ۴۴.۹۰ درصد نیز با اعزام ۸۰۰۰ نیروی نظامی به غزه مخالف هستند.

این داده‌ها نشان می‌دهد که حتی اقدامات دیپلماتیک و نظامی مرتبط با این چارچوب نیز نتوانسته‌اند حمایت اکثریت جامعه را جلب کنند و با نوعی تردید و احتیاط عمومی مواجه‌اند.

شاخص ترکیبی مشروعیت:

برای ارائه تصویری کمی از سطح مشروعیت، یک شاخص ترکیبی در بازه صفر تا ۱۰۰ محاسبه شده است که نتایج آن به شرح زیر است:

- **امتیاز کلی مشروعیت :** ۳۷.۲ از ۱۰۰ (نشان‌دهنده سطح بسیار پایین مشروعیت)
- **حمایت از اصل جنگ :** ۲۹
- **پذیرش توجیهات :** ۳۸.۱
- **حمایت از سیاست‌های دولت :** ۴۴.۵

این ارقام به‌روشنی گویای آن است که این جنگ در نگاه جامعه اندونزی فاقد پشتوانه اجتماعی و مشروعیت عمومی است.

تحلیل عوامل مؤثر:

تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که چند عامل کلیدی در شکل‌گیری این نگرش منفی نقش داشته‌اند:

- غالب جامعه اندونزی از رویکردهای «رئالیستیِ جنگ‌محور» که بر حذف تهدید از طریق اقدام نظامی تأکید دارند، فاصله گرفته و به‌طور کلی با جنگ به‌عنوان ابزار حل منازعه مخالف است.
- باورهای ایدئولوژیک نظیر مفهوم «سرزمین موعود» در میان اکثریت جامعه جایگاه معناداری ندارد و نتوانسته مبنایی برای توجیه جنگ فراهم کند.
- گرایش قوی به ارزش‌های دموکراتیک، همراه با حساسیت نسبت به نقش‌آفرینی نظامیان در سیاست، موجب کاهش سطح پذیرش اقدامات نظامی شده است.

این عوامل در کنار یکدیگر، بستری اجتماعی ایجاد کرده‌اند که در آن، مشروعیت‌بخشی به جنگ با چالش جدی مواجه است.

جمع بندی و نتیجه‌گیری:

بر اساس یافته‌های این نظرسنجی می‌توان نتیجه گرفت که:

- جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران در افکار عمومی اندونزی نه‌تنها مورد حمایت قرار نمی‌گیرد، بلکه به‌طور گسترده رد می‌شود.
- توجیهات ارائه‌شده برای این جنگ نیز از مقبولیت اجتماعی برخوردار نیست.
- سیاست‌های دولت اندونزی در این زمینه با سطح قابل توجهی از تردید و مخالفت مواجه است.

در مجموع، این جنگ از منظر جامعه اندونزی فاقد مشروعیت سیاسی و اجتماعی ارزیابی می‌شود. چنین وضعیتی می‌تواند در میان‌مدت و بلندمدت، بر جهت‌گیری‌های سیاست خارجی اندونزی و نحوه تعامل این کشور با تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی تأثیرگذار باشد.